

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leta f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanikih“ se plačuje za navadno tistopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „trih kron“, na starem trgu in v župniški ulici.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredištva „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce str. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Cesar na Goriškem.

Ko je slovensko ljudstvo izvedelo, da pride cesar v Primorje, začelo se je samo ob sebi gibati in pripravljati na dostojen sprejem. Takoj prve dni šli so v hribe napravljati velike kresove, in dasi jih jim je dež zabranil, danes jim ni žal za trud, ker veseli so, da so se po svoji volji ravnali. Cesar je slovenske kraje obšel, in videl je, kako mu je narod zvesti pritekalo naproti, kako mu je cvetice potresal in mu najmanjšo kajžico, če ne drugače, z domačim zelenjem, in če ne z mogočno zastavo, vsaj s papirnato zastavico po svoje lepotečil. Bila pa je tudi vsa pot cesarjeva pot zmagačeva, kateremu so vsa srca udana, bil je to triumf, kateri ostane cesarju in prebivalstvu v vedno lepem spominu. Slava cesarju, da nas je počastil, hvala, srčna hvala narodu, ki je dostojno svojega vladarja, svojega cesarja poslaval!

Pa prejdimo k poročilom, kolikor nam jih je do danes došlo.

Iz Bovca, 13. sept. Pokazal si, prijazen trg Bovec, pri sprejemu svojega cesarja, da si slov. trg na avstrijskih tleh, pokazal si svojo neomahljivo zvestobo in najgloblje udanost tako sijajno in navdušeno, da se je Tvoj premilostljivi Gospodar ginčnega srca izrazil: „Mojih Bovečanov ne bom nikdar pozabil“. Trg je bil ves v največem lišpu. En slavolok je bil pri vходу, en sredi trga; ednega je napravil g. župan pred svojo hišo. Prva 2 sta imela napis kakor na Predelu: Vivat Franciscus Josephus I. Gospod Jonkov napis je bil: „Bog živi našega presvetlega cesarja“ in celo njegova rodovino. Na slavolokih so vihrale 3 zastave, v sredi črno-rumena, na desni slov. trobojnica, na levi belo-rudeča. Ves trg je bil z zastavami ozaljšan. Črno-rumena in belo-rudeča ste bile na vsaki hiši; slovenska trobojnica je tudi bila skoraj na vsaki hiši. Tako so kinčale slov. trobojnice hiše naših magnatov: Jonko.

LISTEK.

Zgodovinske črtice Prvaške župnije na Goriškem.

(Konec.)

Pri vsem tem patron privatne župnije na Vogerskem ne odstopi od svoje terjatve. Da bi svoj namen dosegel, posluži se instalacije novega župnika g. B. M. v prvaško župnijo leta 1852. Vsled dekreta c. kr. namestništva v Trstu imel bi biti g. B. M. brez nikakoršnega pridržka v novo župnijo vpeljan; ali vsled odloka c. kr. okrožne vlade v Gorici je po oblaščeni pol. komisar, kateri bi imel novega župnika zapriseči, dan instalacije se le, ko so sveče na mizi v farovžu za prisego uže gorele, potegnil iz žepa odlog ter naznanil, da novi g. župnik ne bede toliko časa v vžitne pravice svoje župnije vpeljan, dokler ne bude tožba radi kvartez iz Brije in Dombrave rešena. 6 let trajala je ta borba. Na pritisk patrona, deželne in duhovske gosposke goriške bila je 1858. leta v prid privatne župnije na Vogerskem rešena, češ, da je prvaška župnija, kakor fastije, katere so si omenjene gosposke predložiti dale, kažejo, skoz in skoz obilo z dohodki preskrbljena in veliko bolje dotirana memo Vogerske. Tako se je vsled krivične razsodbe prav komunistično odtrgal prvaški župniji kvartez iz Brije in Dombrave, radi katerega so še do danes prepri in žalostni nasledki.

Do 1858. leta toraj so tudi farani na Gradiški

Zotč, Cesaro, Huber itd. Pred hišami so bile mlade smrekice. Posebno lepo je bila ozaljšana pošta, kjer je cesar prenočil, in g. županova hiša. Pričakovali so cesarja duhovščina, župan, uradniki, veterani, strelci, šolska mladina. Gromoviti živio ga sprejme. Koch (nam. hoch) nekotih schützov se je vstopil v gromovitem živio, kakor kaplja v morju. G. Jonko pozdravi cesarja v nemškem jeziku, mala učenka gč. Vittori v slovenskem tako ginjaivo, da je marsikoga do solz ganilo. Izročila je cesarju tudi lep šop. Zvečer je bila bakljada veteranov, čitalničarjev in strelcev. Čitalničarji so imeli novo zastavo. Cesar je v dežju na balkonu gledal bakljado. Ko pridejo čitalničarji pred balkon, se vstavijo pred zastavo in zapojejo slov. Cesarsko Kantato, Naprej, Jadransko morje in Banovci. Okoli pol ure je cesar do konca petje z dopadajenjem poslušal. Po vsaki pesmi se je vzdignil gromoviti živio naš Cesar. Po petju poklicel cesar 3 aranžerje petja k sebi in se jim za lepo petje zahvalil. Lep je bil ta večer, a najlepši del je bilo petje, kar se imamo čitalnici zahvaliti. Hvala posebno vrlim kobaridskim pevcem, ki so sodelovali 12. sept. ob 7. uri zj. se je cesar odpeljal z gromovitim živio pozdravljen.

Iz Kobarida, 13. sept. (Sprejem Nj. Cesarosti.) Včeraj 12. t. m. smo imeli v naši sredi presv. Cesarja, našega dobrega očeta. Reči se mora, da so se o tej prihki naši Kobaridci posebno izkazali, in tako ob enem tudi sami sebe počastili. Pravil Kdor sam sebe ne časti, časti sam vreden ni. Nu, pa kako je tedaj bilo? Ves trg je bil praznično opravljen, okusno olepšan. Pet slavolokov je bilo napravljenih v čast Vis. gostu: 1) pri vходу v trg, 2) pri g. Nemčevki, 3) na trgu pred g. Gruntarjem 4) pred Kovačičem in 5) ob izhodu iz trga. Posebno lep je bil slavolok na trgu, napravljen tako, da se dá sestaviti, pa tudi lepo vsak-sebi razložiti in tako shraniti. Dobra misel je bila ta, da so naši obč. možje tak slavolok dali napraviti. Pohvalno moram omeniti posebno še gospo Nan, ki je sama zase dala postaviti slavolok; pa dalje še g. Kovačičevko, g. Zora in drugove, ki so spet s združenimi močmi iz lastnega nagiba sami svoj slavolok povzdignili. Tako velja! Napisi na slavolokih so bili vsi slov.; najprej: Dobro došli, pa: Živio Fr. J. I., pa: Bog ohrani hišo Habsburško itd. Skozi in skozi

vedra za spomin svojemu župniku v Prvačini redno vplačevali; ali ko so razsodbo v prid vogerske župnije slišali, jenjali so tudi ti iz prej omenjenih vzrokov dolžnosti do svojega župnika v Prvačini spolnovati. Ker je za gospoda župnika M. M. kvartez in vedra za spomin zmerom pobiral velikoposestnik na Gradišči g. Fr. T..., ni bilo težavno iz letnih računov omenjenega gospoda župnika B. M. dokazati, da so farani na Gradišči od nekdaj župniku v Prvačino vedra za spomin dajali. Radi tega bile so tudi pritožbe Gradiškovcev v vseh treh instancah ovrzene in c. k. glavarstvu v Gorici zaukazana zastana vedra od 1858-1863. leta po rubežni poti prvaškemu župniku izterjati. Da bi se zastanek gotovo doplačal, odposlalo je c. kr. okrajno glavarstvo pol. komisarja sé slugam in dvema žandarmoma po trgatvi 1863. leta na Gradišče, a morali so se dvakrat brezuspešno v Gorico vrniti. Sedaj naroči c. kr. glavarstvo v Gorici g. župniku v Prvačini, sporočiti, kako bi se zastanek po najkrajši poti dal doplačati. G. župnik pa prezira po nasvetu nekega gospoda, kateremu so take zvijače presedale, c. kr. glavarstvo v Gorici ter se obrne do ces. kr. namestništva v Trst, kateremu župnik vse prejšnje nakane in zvijače vestno sporoči. Ko je visoko c. kr. namestništvo v Trstu iz poročila g. župnika razvidelo, kako se viši ukazi v Gorici spoljujejo, zaukazalo je c. kr. glav. v Gorici g. žup. v Prvačini g. župniku v Prvačini izročiti vžitek župnijskih dohodkov prvaške župnije brez nikakoršnega pridržka, kakor je bila župnija 1851. l. razpisana in 1852. l. novemu župniku g. B. M. podeljena ter število zastanij veder

so bili ob casti postavljeni visoki maji smrekovi, brekovi pa jesenovi itd., po njih pa so bile razpostavljene raznobarvene zastave. Enako so vihrale iz okon zastave cesarske, cesarične, slov., deželne itd. (Slovenskih je bilo prav mnogo!) Do 8. ure se jo bila zbrala na trgu velika množica ljudi željna videti svojega Gospodarja. Okoli 9 zagrmé topiči, nato (nabljanje) pritrkovanje zvonov, še malo — pa pridrdra ces. kočija pred farno hišo; na to zasvira godba ces. pesem, zbrano ljudstvo pa jame pozdravljati Cesarja z gromovitim „živio“. Potem ga pozdravi g. župan, čujte — nemški! Pa saj veste, da strah je hud! Dobro, da je županovo napako takoj popravila gč. Anka Gaberščekova, ki je podala — v družbi še drugih belo oblečenih mladenek — Cesarju lep šopek cvetic, ter ga nagovorila v gladki, krasni slovensčini. Pozna se jej, da je bila uč. našega slavljenege pesnika Gregorčiča. Moja hvalečnost in spoštovanje Vam gospic! Na to stopi Vla ar do zbranih veteranov, spregovori z načelnikom, pa gre v g. dokanovo stanovanje. Pričnejo se zasliša unja. Najprej pristopi duhovščina, na čelu pred. g. dokan; potem obč. zastop s poslancem g. Pagliaruzzijem, pa fin. komisar, obč. zastopi bližnjih občin, pa še učiteljsko osebje. Med duhovni je bil tudi 76 letni vikar g. Jurij Lapaude, ki je nosil zlat križec s krono za zasluge, ki si jih je pridobil z ustanovljenjem Kredske šole. Ali še podučujete duhovni v šolah? praša Vladar. In ko so mu pritrdili, dejal je nekako: Tako si pa veliko zaslug pridobite; podučevanje v šoli je težavno. Pri vseh je Car očetovski popraševal po naših razmerah, in sprejel tudi neke prošnje. Poslanec Pagliaruzzi pa se je zahvalil v imenu občanov za pomoč, katero je dovolila vis. ces. vlada za izsušenje kobaridskega močvirja. Sploh se nam je zdel naš Vladar prav dobrohoten, prijazen — sama dobrota. Po dokončanem zaslišavanji gre Nj. Cesarost še v cerkev; potem še ogleda cesto proti Robiču, ki se ima sedaj popravljati. Po vrnitvi pa stopi v kočijo, ter se odpelje dalje proti nižavi. Kadarkoli je ljudstvo zagledalo svojega Gospoda, -vselej ga je burno pozdravljalo — pravijo, da je pri nas bilo še posebno živahno to pozdravljanje — seveda slov., drugih pozdravov nisem čul. (Med drugim se je slišalo tudi: Živila Avstrija! Živila Habsburška hiša!) Nj. Cesarost je bil neki prav zadovoljen s sprejemom pri nas; enako smo se ve-

za spomin od l. 1858—1863 po rubežni poti izterjati ter župniku doplačati in v to svrhu kompanijo vojakov od dveh strani, skoz Renče in Prvačino na Gradišče odposlati. Zgodilo se je to v ponedeljek po prvi adventni nedelji leta 1863. zjutraj. Vojaki s pomočjo žandarmov so prejšnje upornike polovili, v Gorico odpeljali, kder so bili za nekoliko časa v zapor obsojeni. Po odhodu žandarmov in prejšnjih upornikov se je zastanek mirno izterjal. Ali tudi sedaj so neki prekanjenci stvar na drugo stran obrnili ter lahkovernega župnika za nos vodili. Prepričani namreč, da sedaj ni druge poti, nego zastanek doplačati, prosijo g. komisarja, naj bi jim dovolil z gospodom župnikom osebno pogoditi se. Ko dovoljenje vdobé, pridejo k župniku v Prvačino milo prošé ga, naj jim danes z rubežem prizanese, saj bodo do vinarja pošteno ves zastanek poravnali in doplačali. Gospod župnik jim z rubežem prizanese, da jim pismo, s katerim se na Gradišče vrnejo ter drugim faranom in komisarju dokažejo, da so se radi doplačila z gospodom župnikom pogodili. Ali sedaj so zopet lahkovernega župnika zapeljali, kateri še dan danes pričakuje doplačila omenjenih poštenjakov, ki tako lepo znadó uvedneže za nos voditi, po svetu pa trobiti, kako jih njih župnik v Prvačini tara in preganja. V zahvalo za to in drugo slepijo po svetu uvedneže duhovskega in svetnega stanu s trditvijo, kakor da bi si bil župnik M. M. vedro za spomin sam omlsil in vpeljal, dasiravno bi moralo biti znano, da se dožudek ta izbira v Prvaški župniji, kakor tudi drugod na Goriškem od nekdaj.

selili tudi mi, da smo ugledali njegovo obličje; in bili smo sploh tudi zadovoljni — sami se seboj: Ta dan nam ostane v prijetnem spominu!

Iz Idrijskega pri Kobaridu 12. sept. V Kobaridu je bil neki prav lep sprejem pa tudi pri nas so ljudje storili, kar je bilo v njihovi moči. Napravili so bili dva slavoloka; vsakega ob jednom koncu vasi. Napis se ve slov. — V bližnjem Mlinskem so imeli jeden slavolok, najti je le 10 hiš tamkaj. Lep je bil napis, napravljen iz samih cvetic. Tedaj potrudili so se naši ljudje, ni se jim treba sramovati; samo da bi bili nekateri Idrijsčani bolj zložni ob enakih prilikah.

Iz Tolmina nismo dobili o sprejetji presvetl. cesarja nikakega dopisa. Toliko pa vemo, da je imel prvi slavolok pri vходу cesarjevem v trg tolminski nemški napis: „Willkommen“. S čim se bodo pa tu izgovarjali oni, ki so bili šepast pokorni? Satis!

V Solkanu so se hiše odlikovale s posebnim lepoticjem; slavolok je bil pa še impozantnejši in lepši, nego goriški. Imel je ta slovenski napis: „Bog živi našega presvetlega cesarja F. J. I.“ Dasi ni bilo v programu napovedano, se je cesar ustavil tudi v Solkanu pri slavoloku, kjer ga je župan solkanski, duhovščina iz okolice in veliko ljudstva domačega in iz sosednih občin pričakovalo. Ko je stopil cesar z voza, nagovoril ga najprej župan Mozetič kratko v slovenskem jeziku, potem ga pozdravi č. g. Godnič, župniški administrator solkanski, z naslednjimi besedami:

„Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo! Kakor se dobra deca srčno veseli dragega očeta, ki se iz daljnih krajev vrača na ljubi dom, — tako se mi, moji č. bratje in tovariši v vinogradu gospodovem in naše ljube, verne ovčice, veselimo visocega prihoda Vašega cesarskega Visočanstva. Kakó bi bilo moči nam prepokornim, preponižnim in najudanišim podložnikom dostojno izraziti svoja vroča čutila, ki nam jih pošteno slovensko srce goji za vsestransko blagost svojega premilostnega cesarja in gospoda? — O dobrotno nebo! Ti veš za naše zvesto sercé. O čuj naše želje, spolni milostno naše voščilo: Bog živi, Bog ohrani našega presvetlega cesarja! Slava! Živio!“

V množici je zavladalo veliko veselje, ko je cesar ljubeznivo in pozorno poslušal globoko čutjene besede. Nežna dekleta so cesarju tudicvetice vročile, in on se jim zahvali slovenski, rekoč: „Hvala!“ Vsakega duhovnika je posebe nagovoril in prašal po razmerah duhovnjak, katere oni zastopajo. Vedel je sam, da Ravnčanji si kruh služijo tudi z drvami v trnovskem gozdu, in čepovanskemu vikarju, č. g. Grči, se je posebe zahvalil da je došel izza hribov v nižino poklonit se dež. Očetu. Vest o možatem postopanju načelnikov solkanskih se je v pol uri potem že raznesla tudi med Slovenci v Gorici; ta vesela novica o srčnem obnašanju cesarjevem v Solkanu je vse rodoljube silno spodbudila kot dobro znamenje za sprejem v Gorici. Slava Solkanem, ki so, rekli bi, kot severno predmestje Gorice narodno čast takó lepo rešili.

Cesar v Gorici.

V ponedeljek se je začelo v Gorici živahno življenje. Na Travniku si videl že prejšnji teden, kakó so nasajali visoke jambore okoli fontane, pod njimi pa v velikih posodah donašali eksotične košate rastline, oranže in citrone. Na 6 stebrih pa je bilo po dvoje kroglastih stebel, skoz katera je imela svetiti električna luč, izpeljana iz postavljenih strojev na enem zvoniku sv. Ignacija. Plinove cevi so pomnoževali na navadnih lučnikih. Delavci so pa spreobrnili že več dni poprej deželno hišo v tovarno, kjer so se zastave prirejevale in razpošiljale po deželi, razdeljevale po mestu. Dinarji in delalci tekali so sem ter tje, in obkladali so jih z opravlji, da jih niso mogli zmagavati. V ponedeljek so že po mestu zazobešali zastave, na vsakem majhnem prostoru (trgu) sabijali visoke hójke, na katere so zastave obešali. V terek zjutra pa se je kljub dežju mesto prek in prek oblačilo v praznični lišp vsake vrste. Z vsake hiše, skoro z vsakega okna frfale so cesarske, deželne in mestne zastave. Po bogatih in krasnih tepihih si utegnil meriti, kje biva tudi drugače domače bogastvo. Dež ni branil, da se je ljudstvo trlo po mestu kakor po največem somenju, in proti 4 popoldne so šli kar v procesijah po gospodski ulici čez Koren na Katerinov trg. Na gornjem koncu je lepšal vhod od severne (solkanske strani) velik v zelenje zaviti slavolok, na katerem je bil latinski napis: „Quod bonum felix faustum fortunatumque sit felici adventu Imp. Caes. „Aug. Francisci Josephi provinciae devota optimo principii bono reipublicae nato D. D.“ S temi besedami se najlepša voščila za obilno srečo izražajo preljubeznivemu našemu vladarju. Ob straneh trga so razpostavljeni jambori, z grbi in zelenjem olepšani, prepleteni in združeni, kazali na prelep paviljon, kjer so pričakovali dolgo pred dohodom cesarja mestni očetje, z županom na čelu. Gospoda pa in množica se

je gnetla po trgu in po oknih. Deklice belo oblečene po obeh straneh razvrščene so se v radovednosti pokorile, dokler ni grmenje topov na gradu naznanjalo, da Visoki, težko pričakovani Gost se bliža. Mestna godba nasproti paviljonu v tem ponavlja cesarsko himno, in v tem hipu je cesarska kočija pred paviljonom. Cesar izstopi z bar. Depretisom, stopi v paviljon, kjer ga mestni župan pozdravlja. Ali nepopisljivo pozdravljanje z živjo in evviva, zabranjajo, da bi tudi najbliži poslušalec umel besede županove. Cesar, rudečega lica, nenavadno čvrst kaj ljubeznjivo kratko odgovori. Župan je povdarjal in je zagotavljal cesarja, da v Gorici najde staro lojalnost, nerazrušljivo zvestobo, odkritosrčno udanost, in priporoča cesarjevi milosti goriško mesto tudi v bodočnosti. Cesar z ljubeznjivim glasom odgovori takó le: „Prav rad sem prišel zopet v Gorico. Pominjajoč se lojalnih čustev, katere mi je prebivalstvo tega mesta vsakčas skazovalo, čustva, katere v novič potrjena, nabijam z radostjo v Vaših besedah. Srčno se Vam, za to zahvaljujem, ob enem zagotavljam Vas, gospod župan, o živem sočustvu, katere gojim za Gorico“. Nato povzame od najmlajšega dekletca šopek cvetic, govori nekaj besed z nekaterimi odborniki, kakor F. grofom Coroninijem, Karolom pl. Ritterjem. zbrano ljudstvo pa ne neha klicati živio in evviva. Pokazalo se je pa že tu, da slovenski živio je po številu premagaval. Ko je stopil cesar zopet v kočijo in se je odpeljal na Travnik v rezidenco (kjer je okr. glavarstvo), so tudi z oken z robci mnogobrojne dame pozdravljale cesarja, ljudstvo se je pa v veliki stiski po ulicah gnetlo, da bi prej prodrla na Travnik. Tu je zopet vse mrgolelo in v nadušenosti vzkipevalo. Srečno je bilo občinstvo tudi zaradi tega, da je dež ravno pri dohodu cesarjevem prenehal in se je nebo zjasnilo ter brez dežja ostalo do srede večer, ko se je glavna slavnost presrečno izvršila.

Ob 6. uri je bila obeda za 34 oseb, med katero je svirala vojaška godba; pri obedu so bili med drugimi naš knez in nadškof, prošt Valussi, bar. Depretis, bar. Rechbach, dež. glavar pl. Pajer, župan Maurovich, odvetniške zbornice dr. pl. Doljac, veteranski predsednik Catinelli.

V tem so se zbirali v poslopji realke udje goriške čitalnice in slovenskega bralnega in podpornega društva za bakljada. Okoli 200 slovenskih udov je neslo lampijone, 50 udov čitalničnih in podpornega društva pa torče. Med njimi so bili tudi narodni duhovniki, kakor šempetrski dekan Kobal, naš slavni pesnik S. Gregorič, čepovanske čitalnice predsednik Blaž Grča in več drugih. Udje slovenskih društev so šli ta večer prvič rat z narodno zastavo. Veterancev je bilo okoli 900, ki so nesli lampijone; več sto je bilo tovarniških delalcev, potem laško podporno društvo; torče so nesli tudi meščani. Bilo pa je vseh udeležnikov pri bakljadi nad 2000, število, kakršnega menda ni imela še nobena goriška bakljada. Lampijoni so bili raznih barv. Za gimnazijskim poslopjem so se nosilci zbirali in šli po ribškem trgu skoz semeniško ulico mimo škofove palače na Travnik. Prvi deli so bili že pred cesarjevo rezidenco, ko so se poslednji začeli še le pomikati s prvega mesta. Na Travniku je bila vsled električnih lučij in 4 velikih plinovih plamenov pred jezuitsko cerkvijo svetloba, kakor ob jasni noči ob polnem mesecu in še večja. Bakljadnikom je ljudstvo ob straneh delalo primeren prostor; oni in ljudstvo so ob vsej poti z največo nalušenostjo svoje veselje razglašali, da se je, kakor so poročali, slovenski živio slišal mogočno v briske holme in goré pod trnovskim gozdom. Med bakljadniki so bile uvrščene godbe, ki so s sviranjem stopajev tudi nevojake dele v stopinjo izurjenih vojaških čet. Pred rezidenco se je bakljada ustavila v dolgo vrsto in pojedna društva so jo v prejšnji vrsti zavijala naravnost tik rezidence pod balkon kjer je cesar čel čas, tedaj najmanj pol ure nepremično stal in gledal. Z zastavami so se mu društva poklanjala in vedno in vedno jim je najljubezniveje odzdravljajal. Med veteranci je obilo Slovencev, ki so z živio pri pokljanjanju z bakljami cesarja pozdravljali. Slovenska društva so se, kakor je umevno, izključno slovenski poklanjala; dodati je, da obilo ljudstva iz okolice je učinilo, da je tudi zdaj živio preglasil vse druge še toliko mogočne glase.

Ko so se bakljadniki balkonu cesarjevemu bližali in torče in lampijone visoko proti njegovemu obličju povzdigovali, v tem pa neprenehoma iz vsega srca z vso fizično močjo cesarja pozdravljali, zavladala je taka radost, da jo je treba doživeti, ker izreči je ni moč. V isti nadušenosti so potem bakljadniki še vedno v vrstah odhajali po Raštelu čez stari trg mimo municipija, proti pošti mimo gledišča. Slovenci so jo mahnil čez Studenec mimo vsmiljenih bratov na sanski trg in so še le tu lampijone pogasili. Torčam pa je ravno do tu življenje bilo, ker jim je tudi veter isto krajšal. Kakor da bi bili instinktivno ali pa zvestost potrebo čutili, slišaj si od slovenskih društev mogočno povdarjanje „Živela Avstrija! Živela Avstrija!“ zlasti potem, ko so odhajala s Travnika. Mnogi so se v nadušenosti zagreli, ali ni jim bilo žal, ker so si ta večer v izraževanju dinastičnih čustev ob enem tudi najlepše ure narodnega življenja neizbrisljivo zatisnili v spomin. Ta večer je plačal z veseljem

že sam vse tudi, ko bi drugega dne ne bili nič več uzoinega doživeli. Srečen torej spomin na prekrasen večer 12. septembra v Gorici 1882! Ljudstvo se ve se je še dolgo po bakljadi sprehajalo zlasti po Travniku v preobilem številu; saj pa je tudi bilo začarano v lepoticije starega, pa vedno lepega Travnika. Slovensko ljudstvo se je še posebej radovalo nad prekrasno olepšavo čitalničnih oken na najlepšem prostoru tega trga. Vsa okna so bila ovita z bogatim zelenjem, srednje okno je kazalo v transparenta veliko podobo Avstrije; na levem oknu si bral na transparentu „Živio naš cesar“, na desnem pa „Franjo Josip Prvi!“ Spodaj pod temi 3 transparenti pa: „Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovenca ne gane“. Črke so bile velike, da si jih od daleč z vsakega okna lahko bral. Primerno so bila olepšana tudi druga okna, in zastave niso bile poslednji lišp na teh oknih slovenskega društva.

Drugi dan ob 7. uri je imel cesar oditi na Roje vojaške čete nadzorovat; v resnici, slišal si že ob 4 urah vojaške trobente, ki so zbujele in zburale vojake v ta namen. Ali cesar je bil tudi zgodaj vstal. Ob 6. uri je bil že na grobu svojega nekdanjega odgojitelja pok. Coroninija, ki počiva v kapelici na šempeterskem pokopališču. Zato je vedel sam sin France grof Coronini, dekan šempeterski in le malo drugih oseb. Ti so cesarja čakali in ga z živio! pozdravili. Pomolil je cesar nekoliko ob gomili, potem pa se odpeljal. Ko je slišal mimo peljaje se zvoniti v mali cerkvički kapucinski, izstopil je iz kočije in šel naravnost v cerkev, kjer je ostal pri maši, ne da bi bil kdo posebe vedel, kdo se je šel poklanjat Najvišemu. Ta vest se je vendar naglo razširila in je na ljudstvo neizmerno dober vtis naredila, dasi je vsemu svetu znana pobožnost Habsburžanov.

Ob 7. uri pa se je peljal cesar na Roje; tu so bile razne vojaške vaje, pri katerih se je vojaštvo izvršilo. Cesar se je večkrat pohvalno izrazil slovenski z „Dobro!“ laški pa z „Buissimo!“ Videli smo, kakó so se vračali vojaki vselega obraza v mesto.

Od 9. ure skoro do 2 ur popol. pa so bile zaporedoma avdiencie, pri katerih je bilo mnogo tudi posamičnih zasebnikov zaslišanih. Na to je cesar obiskal vojaško bolnišnico in druge zavode. Pri vsmiljenih bratih je ponavljal pohvalo o veliki snažnosti in vsem redu te izvrstno vodjene bolnišnice.

Cesar je prišel s svojim visokim spremljstvom ob 23/4 ure na slov. kmet. šolo, kjer so ga čakali pod krasnim paviljonom dež. odbor, kuratorium, učiteljsko osebje z učenci. Dež. glavar predstavi učitelje, vodil pa je cesarja gosp. vodja Povše po novem poslopju in po kmetiji. Cesar si je ogledal najpoprej malo lepo kmet. razstavo domačih pridelkov, o kateri se je zelo poveljno izrazil, potem šolske sobe, od tod čez dvorišče vinski in kipelni hram, hlev z lepo živino, lepo drevesnico, trtni sorment, no-grad, zelenjadni vrt in polja, kakor tudi gozdni oddelek. — Nazaj gledé si je ogledal novo lepo šolsko dvorano in kem. fizikaini laboratorij itd. O celem novem poslopju in posebno o lepo vredenim šolskem kmetijstvu se je cesar proti vodji te šole zelo pohvaljno izrazil. Mudil se je na šoli čez 1/2 ure. Enako dolgo se je mudil tudi na kmet. šoli oddelka italj.

V tem ko je cesar popoldne od 2 do 4 ur obiskoval razne zavode, se je začelo ljudstvo iz vseh stanov večinoma peš pomikati po širokih in krasnih drevorednicah ob cesti proti kolodvoru. Vsako drevo je imelo kak grb ali drugo lepoticje. Hiše ob cesti so bile prekrasno olepšane, zlasti tudi hiša na gričku nad kolodvorom. Ko si prišel pod mostom tik kolodvora na Rojice (Kampanjaca), obstal si nad čarobnostjo, ki se je tukaj daleč okrog razprostirala. V podobi križa zagledal si velik zagrajen prostor, zagrajen z zelenjem med premnogimi jambori z dolgimi zastavami in grbi. Ti mogočni kviško moleči stebri so bili med seboj umetno zvezani tudi z zelenimi girlandami. Sredi križa stal je prekrasen baldahin iz rudečega žameta, podprt s štirimi pozlačenimi stebri. Pod baldahinom bila je ena sama, cesarjeva stolica. Na vzhodni strani nasproti cesarju bil je odmerjen polokrog za pevce. V kotih križev so bile stavljene 4 dolge in široke tribine, na zahodni strani za civilno gospodstvo in za častnike, na vzhodni strani pa obe tribini za občinstvo. Ljudstvo se je pa vsipalo okoli zagraje, po vsej ravnini, zlasti pa na vzhodnih gričkih in na vsem južnem prostornem pobočju železničnega nasipa ob kolodvoru. Ze ob dveh urah je bilo vse napolnjeno, in ob 4 urah, ko je imel priti cesar, šteli so nad trideset tisoč gledalcev. Tudi društva in 152 županij z zastavami so se zgodaj osula okoli zagraje. Spoznal si že od daleč po zastavah razna društva; slovenski h zastav videti je bilo tudi nekaj. Pod zastavo čitalnice goriške so se pevci čitalnični in iz goriške okolice zbrali in se njim pridružili tudi udje čitalnični in slov. podpornega društva. Šli so z nemškim pevskim društvom skupno na Rojice; pevci so poti sebi in drugam lajšali s pevanjem stopajev. Ko so prišli na Rojice in se postavili v polokrog pred cesarjevim, šotorom, našli so pevcev skupaj 197, med njimi je bilo vendar tudi nekaj učiteljev in drugih pevcev iz Furlanije. Udje podpornega društva

Dalje v prilogi,

so se vstopili zunaj zgraje. Takó je bilo vse v redu in tiho, dokler ni pridrdrala cesarjeva kočija, v kateri je sedel poleg cesarja nam. Deprctis. Pozdravi živio, evviva in hoch! bili so v tem trenutku takó mogočni, da bi se bila mo-ala zemlja stresti. Vzdignje klobukov in robcev med naidušenimi klici ni hotelo prenehati, dokler ni veliki pevski zbor zapel cesarske himne najprej v nemškem jeziku. Na to zopet gromoviti pozdravi z živio, evviva in hoch! Za veteranci je zadonela pa ces. himna v ital. jeziku. Na to se je poklonilo iz vse dežele 132 občin deželnemu Gospodu; vsaka občina prišla je ali z belo-rudečo ali pa črno-rumeno zastavo, katere so pred cesarjem pobešali. Cesar je celi čas stal in vsako občino posebe pozdravil. Občine so se predstavljale v domači obleki po stari šegi. Poslale so poleg mož tudi ženske zastopnice v starih šegah bolj ali manj okusno napravljene. Gledivo je bilo videti, kakó so že od daleč naši kmetje cesarja pozdravljali in se pred njim globoko priklanjali. Dekleta so bila samo nekatera tonko pogumna, da so glasno z živio pozdravljala, v tem ko so bile mnoge Lahinje pogumnise. Cesar je šege opazoval in tu pa tam dolgo gledal za kako skupino. Veliko godeb se je vrstilo pred občinskimi zastopniki in zastopnicami. Na to je iz pevskega zbora zadonela slovenska Cesarska Kantata takó mogočno, da se je spoznalo, kateri pevec so v večini v tem zboru. Posebno velikanski vtis je napravil na vse poslušalce konec kantate, ki ponavlja z vedno bolj povzdignjenim glasom živio in končuje z živio naš cesar! Ti glasovi sami izražajo mogočnost vladarjevo in udnost podložnikov. Cesar se je tudi nasproti spremstvu takó pohvalno izrazil o pevcih in vodstvu, ki je bilo v rokah našega A. Hribarja. Za petjem poklanjala so se razna društva, med njimi tudi slov. podporno društvo Zapomniti je, da slavaklici so se ponavljali iz srede množice, kakor od strani cnih, ki so se poklanjali, vselej ko je kak oddelek došel in odšel.

Predstava občin in društev je trajala več kot pol ure, in deležniki so naglo odhajali. Bil je ta del najimenitniši zaradi notranjega bolj političnega pomena, in ima tudi v naslednjih svojo veljavo. Za poklonitvijo cele dežele sledila je predstava raznih deželnih pridelkov in ljuojj, ki se z njimi pečajo. Ko so šli mimo ribiči iz Grada pod vodstvom dr. Bizzara, zapel je zbor napolitansko, vsakemu preljubljeno pesen: „Santa Lucia.“ Vinorejska skupina je imela velik sod na vozu, okoli in okoli obsut z najbogatejšim in prelepim grozdem. Lepa vincarica stopila je pred cesarja pod šotor ter položila pred-nj košič najlepših grozdov. Svi-loreja je bila na dragem stolu predstavljena. Posebno lepo se je podala pa svatba, sestavljena iz podturskih in šerpeterskih fantov in deklet. Naprej je šla godba s „šenterjo“, „basom“ in „škantom“, na vozu pa je bila „bala“ (do.a), kakor se spodobi po stari šegi.

Noviča je izročila cesarju lep šopek, katerega je prijazno sinehljaje sprejel. S tem je bil poslednji del poklonov pri kraji. Bila je poslednja predstava nek „kostumfest“ posebne vrste in vreden tudi velikega mesta. Zasluge za te predstave imajo prof. La Tour, bar. Osk. Ritter, Vilj pl. Ritter, dr. Bizzaro in za svatbo prof. F. Coronini. Ko je bilo dovršeno poklanjanje, katerega se je gotovo udeležilo z veteranci kakih 6000 oseb, gre cesar mimo pevcev k plesiščem in dolgo gleda, kakó se „svatje“ sučejo po stari šegi. Ugajalo mu je to vrtenje, in ljudstvu je dobro delo, da se je smijal. Ne moremo ponavljati nepretrganih ovacij na Rojicah iz tisoč in tisoč grl. Bila je ta ura zlata ura za cesarja in za vso deželo. Cesar sam je rekel, da je ves osupnen in takó zadovoljen, da ne more biti bolj; čutil se je, da je bilo moči v takó kratkem času kaj takega v vsej krasoti privediti. Cesar se je pa tudi pri tej veselici prepričal, da na Goriškem prebiva v večini slovensko ljudstvo; videl je to po predstavah občin in slišal je po glasu, v katerem ga je množica pozdravljala. Bil je na Rojicah triumf, da lepšega tudi cesar ne more doživeti med udanim prebivalstvom; bil je dan veselja vsemu prebivalstvu ali največega veselja narodu slovenskemu, ki se na Goriškem ni smel še nikdar takó pokazati, kakor to pot. Vsak je bil srečen, ki se je veselice udeležil, in s porosnim je veselim obrazom te po odhodu cesarjevem pozdravljali in poprašujejo, ali si tudi ti zadovoljen, pričakujoč, da mu pritrđiš in še kaj novega poveš. Kakor da bi se bil težak kamen odvalil, ljudstvo slovensko danes laže diha in samo si daje pogum in upanje v boljše čase. Naj se mu upanje, ki je takó pošteno, izpolni, kakor zasluži. Naj postane 12. in 13. septembra mejnik, s katerim naj se prične boljša doba tudi za slov. prebivalca goriške dežele.

Pa da se vrnemo z Rojic v mesto, je treba še podvizati, ker vtila se je močna ploha takoj po končani veselici. Dež ni prenehel tudi pozneje med razsvečavo; vendar se je nabralo mnogo, zlasti slovenskega ljudstva pred cesarjevo rezidenco, predno se je peljal po mestu. Živioklici so se nepretrgoma ponav-

ljali, in ljudstvo se je celi čas dostojno obnašalo. Razsvečava je bila kljubu dežju krasna in popolna. Odlikovala so se mnoga poslopja, n. pr. posojilnica s transparenti cesarja, cesarice, Avstrije z A. E. I. O. U., škofova palača, dež. hiša, bolnišnica vsmiljenih bratov in druga poslopja. Cesar si je mesto ogledal po Rastelu, ulice proti gledišču, gosposko ulico do Attemsove palače na Korenu; potem se je v. ul naravnost v rezidenco na Travnik. Povsod ga je ljudstvo pozdravljalo; pred rezidenco Slovenci niso hoteli še potem nehati, ko so jim trdili, da je šel cesar počivat. Od začetka niso verjeli, dokler ni prišel viši uniformiran služabnik, reki da je resnič, sar miž čuvaji trdijo. Ljudstvo je potem pa še do polnoči v velikem številu hodilo po mestu in tu in tam naznanjalo, da se veseli dne, katerega je danes v polni sreči uživalo.

Drugi dan, v četrtek, so proti prejšnjemu programu topovi že ob 6. uri zjutraj naznanjali, da cesar odide, in na žalost mnogih, ki niso za spremembo ure vedeli, se je cesar odpejal že ob 6 1/2 uri z Goriške postaje. Ali vendar so ga tu iznenadili veteranci in premnogo ljudstva. Dež glavarju se je na kolovoru dvakrat posebno zahvalil za lep sprejem po vsej deželi in v Gorici, in mu je še pridel v znamenje zadovoljnosti: „Veselilo me bo, če bom mogel kedaj kaj dobrega storiti za to mojo deželo.“

Naj potuje povsod srečne dobri in ljubeznjivi naš vladar. Slava Francu Jožefi I!

Po Krasu so cesarja, kako po soški dolini, enako naidušeno sprejemali, povsod praznično in v največem lišpu. Nabrežini so župani cesarja nagovarjali v nemškem jeziku, takó da jih je prašal: „Ali znajo vsi župani nemški?“ Pa niso imeli poguma povedati, da so se na glavarjev zaukaz nekoliko nemških stavkov polovičar, naučili. Vendar je cesar se prepričal o slovenskem značaju kraškega ljudstva, ki ga je izključno z živio! pozdravljali, in v soglasji s tem prepričanjem se je poslovil s slovenskim „z Bogom!“ Župani, ki so na Krasi, kakor nekateri tudi po soški dolini glavarje, in tri namestnika poslušali, niso pomislili, da zastopajo on slovenske občine, a ne svoje znanje ali neznanje nemškega jezika. Oni so pozabili, da zna cesar jezike avstrijskih narodov, da mu teče gladko hrvaščina, in da ume dobro tudi slovenščino, in da se je že pri sto in sto prilikah izrazil, da vidi najrajši, ako gl ljudstvo in zastopniki, ljud-ova, torej tudi župani v oem jeziku nagovarjajo, kateri je njih materin jezik. Župani slovenski, ki so cesarja nemski pozdravljali, nso gledali na namen cesarjevega potovanja po Primorskem, da cesar namreč hoče spoznavati, kak narocin v kaki razmeri na Primorskem prebiva. Gni pa, i so trdili, da pride cesar kot gost, so pozabili, da cesar je prišel k nam kot Oče, ki hoče s podložnikikakor z otroci govoriti v onem jeziku, katerega s sposobni katerega govore domá in katerega zastopajo. Bali so se naši župani glavarjev ali še viših urdnikov; pa prezrli so, da ti uradniki nimajo moči tab ukaze dajati, še manj pa koga direktno kaznovati, č takih cesarjevi volji nasprotnih ukazov ne poslušajo.

Poglejte, kakó je cesar pri svoji mizi župana solkanskega še posebe pohvál, da je bil v Solkanu takó lepo sprejet in pozdravljen v slovenskem jeziku! Predsednik goriške „Sloge“ j cesarja izključno slovenski nagovoril, in cesarje s svojim odgovorom pokazal, da ga je popolncom uel. Ali ni žalostno, da je moral cesar v soški dolini ekoga zavrniti, s prašanjem: Ali ne zna slovenski? ko ga je šepasto italijanski hotel nagovoriti? Pa.ovolj danes o tem; ponosni smejo biti župani, ki se po cesarjevih namenih in željah ravnali, in lovensko ljudstvo je z moškim postopanjem samo cesarju pomagalo pravo prepričanje dobiti, kjer so n hoteli zastopniki tega ljudstva prave razmere pačit Hvala ti, narod slovenski, ki si se bolje sam ztopal, nego oni, kateri so hoteli tebe zastopati!

Dodati nam je, da v Gici je bilo 6 slovenskih županov povabljenih cesarski mizi in sicer župan čepovanski čeruški, ruberski, skriljski, solkanski in ajdovski Veče častpač niso mogli zastopniki slovenskih občin doživeti s to visoko častjo je cesar ves, narod povzdignil. ava!

AVDIENE.

Deželni glavar pl. Pajc je pri avdienci cesarja takó-le nagovoril:

Vaše Veličanstvo! Deželni odbor poknežene grofije goriške in gradišćanske srečen, da mu je dovoljeno, prepoštljivo poklonise Vašemu Veličanstvu v imenu vsega prebivalstva, za me je neprecejltvje veljave, da je meni izročeno častno poslanstvo.

Ni mi moči najti izrazola bi označil občo naidušenost, katera narode poknežene grofije goriške in gradišćanske, v bratskem tčovanji združene, zbira

okoli svojega vzvišenega vladarja, in po vseh krajih te deželice silno obžalujejo, da jim ob sprejemu Vašega Veličanstva ni moči krasote in blišča razviti v toliki meri, da bi izrazili čutila srčne zvestobe, globoke udanosti in neomejenega spoštovanja in čestjenja, kakor bi bilo notranjim čustvom primerno. Edino to, šenji, odgovarja čustvu, ki od veselja pretresa naša srca. Blagovolite, Vaše Veličanstvo, premisloljivo zato združiti nam globoko čutjeni klic: „Bog ohrani, Bog oovari, Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo in najvišo cesarsko hišo.“

Cesar na to odgovori: „Prepričan o mnogokrat izkazani udanosti in o patriot-skih čustvih, ki enako naidušujejo narode Moje poknežene grofije goriške in gradišćanske, sprejemam z zahvalo in s pravo zadovoljnostjo Vaš poklon. Bodite zagotovljeni živega Mojega zanimanja za to lepo in zvesto deželo. KAKOR BIJEJO TIK DRŽAVNE MEJE GORKA AVSTRIJSKA SRCA, NE MOREM TUDI JAZ DRUGACE KAKOR SVOJO POLNO NAKLONJENOST IZKAZOVATI PREBIVALSTVU GORIŠKEMU IN GRADIŠĆANSKEMU.“

Predsednik slovenskega narodna-politiškega društva „Sloga“ Dr. Ios. Tonkli in predsednik slovenske Citalnice v Gorici Andrej Jeglič sta bila sprejeta od presv. cesarja v posebni avdienci, in prvi je nagovoril v slovenskem jeziku Njegovo Veličanstvo tako:

„Vase Veličanstvo!“

Vesolja in radosti nam srce poskakuje, da nam je dešla zaželena visoka čast pokloniti Vašemu Veličanstvu zagotovilo goreče ljubezni, privojeno udanosti, neomahljive zvestobe in nerazrušljive naklonjenosti, vseh udov politiskega društva „Sloga“ in slovenske čitalnice v Gorici, da, celega slovenskega naroda na Goriškem do Vašega svetlega Veličanstva in do Vaše prevzvišene Dinastije, in pa prevročo željo, da bi Bog ohrani in obvaroval nam čez vse lubege in ljubljene presvetlega cesarja in njegovo preslavno Dinastijo! s ponižno prošnjo, da bi Vaše Veličanstvo milostljivo vzeli izraz teh naših vseh na znanje.

Na to so odgovorili presviti cesar, da se zahvaljujejo za poklonjenje udanosti in zvestobe, in da so prepričani, da so Slovenci skozi in skozi Njemu zvesti in udani, potem so poprašali stan in starost društev in sklenili z željo, da se boste društvu še nadalje lepo razvijali. Na to so Nj. V. daputacijo prav prijazno izpustili.

Deputacija zbornice odvetnikov je bila tudi prijazno od prisvitelega Cesarja sprejeta, katere se je udeležil tudi slovenski odvetnik Dr. Nikolai Tonkli. Njegovo Veličanstvo so pri predstavi posamičnih udov deputaciji mladega Dr. Tonklu vprašali blagovoliti, ali je brat poslanca Tonkli-a, kar je on pritrđil. To je zopet dokaz, da ima presvetli cesar trden spomin in da je ime Tonkli znano tudi pri njem.

Znamenje časa.

Popotovanje našega presvitelega cesarja po južnih provincijah avstrijskega cesarstva je dalo časnikom različnih barv povod, da so s svojih različnih stališč ta pohod razpravljali. V obče niso članki različnih listov nič drugega nego puhla fraza namenjena listom prostor napolniti. Toda pri važnih dogodajih poskusijo zasebniki takih svetovnih listov po znaicah in prijateljih ali pa tudi direktno o namenu in pomenu premikanja ministerskih kvart podučiti se, vsled tega imajo taki članki navadno temeljito podlago in so izrazi mišljenja vladnih krogov. Naj bode pa to kakor si hoče, vsekako so članki, s katerimi hočemo naše čitatelje saj v glavnih potezah seznaniti, dobro znamenje časa, kajti iz njih je razvidno, da so na Dunaju naše razmere nekim krogom tako dobro znane, kakor nam, ki jih od blizu ogledujemo. In ako je to istina, potem se morajo razmere tukaj predru-gačiti, strune morajo počiti.

Pod naslovom „naš kulturni poklic na jugu“ opisuje „Parlamentär“ v zadnji številki, koliko se je grešilo v Primorju proti Slovanom pod prejšnjimi ustavovernimi vladami, kako so Italijani in Nemci samo iz slepega sovraštva Slované tlačiti, kako so se Italijani bozkali, kako so vse šole, urade itd. poitalijančili, tako da so šovinistični Lahi res uže prepričanje zadobili, da je Primorje zemlja, ki po pravici Italiji pripada negledé na to, da je to populuoma slovenski svet. List zahteva odločno, da se mora zanemarjen in tako po mačevsko preskrbljenemu slov. življu na jugu pomagati. Grof Taaffe je do sedaj le pasivno Slovanstvo na jugu podpiral, in uže so se začeli ti gibati — gotovo v prid državi.

Da je slov. živelj na obalah Adrije žilav in se ne da ugonobiti, to je izvestno pokazal. Na najsu-

rovejši način tlačen bil je Slovan pasiven, a ne mrtev. In sedaj, ko se je začel po lastnih sredstvih oživljati, da bi si priboril častno stališče, s katerega bi mogel sebi in državi koristiti, in ne da bi se maščeval, pričakovati je, da mu bode prišla vlada na pol poti nasproti in ga v njegovem podvzetju podpirala. S tem bi v prvi vrsti strašno krivico popravila ter pravici zadostovala, v drugi vrsti pa bi državi pridobila množico čvrstih delavcev na polju omike in napredka ter sanje irredentov uničila in nemogoče storila. To je naš poklic na jugu in ta kulturni poklic je edin, kateri omogoči Avstriji, da brez izjemnih postav velike uspehe doseže.

Na vse to je dunajska tetka „Neue freie Presse“, katera bi vse Slovane v žilci vode utopila, ko bi mogla, v nenavadno krotkem članku iz agencije bivšega ministra Chlumecky-a odgovarjala, da bodo Primorski Slovenci, kateri v novejšem času svojo zvestobo Avstriji na ostuden način vsiljujejo, na pohodu cesarja v Trst malo ali nič dosegli, kajti država ima druga sredstva, da irredento ukroti, nego izpolnitev želje Slovenije.

Na to pa odgovarja navadno dobro podučeni dunajski dopisnik praške „Politike“ v 251. številki sledeče: „Do kakšne nezasišane predrznosti je dovedla neodgovorna strpljivost irredentarskega rogoviljenja oficijalne tržaške kroge, svedoči po tamošnjih preiskovanih dokazani dogodek, da je poslujoci magistratov opravniki o priliki otvorjenja tržaške razstave mestnim stražnikom prepovedal v paradni obleki prikazati se, češ da to ni patrijotična svečanost (sic!), tako da so morali stražniki cesarjevega brata v umazanih uniformah pozdraviti. To je bil junak čin tržaške irredente, in misliti si morete, s kakšnim dopadanjem je cesar poročilo o tem dogodku sprejel. No, dnevi te anarhije (tega brezvladja) v Trstu so šteti, in v krogih nemške irredente je vsled cesarjevega potovanja v Trst slutiti nemir, katerega bi glavno glasilo fakičnozno opozicije za opolzka zagotovila udanosti rado zakrilo. Ta obrat je imenovani list učinil na miglej Chlumecky-ev — prepozno. Stvar je uže dognana, in fakičnozno ravnateljstvo za časopisje (Chlumecky namreč) bode prav kmalu v položaju, da razsodi na odločkih za Trst, katere nam je v kratkem pričakovati, kako močno se je motilo, ko se je zanašalo na strpljivost in prizanesljivost odločilnih krogov proti škodljivi administrativni malomarnosti (šlendrijan) v najnevarnejšem mestu naše države“.

Poreški škof.

Kadar obiskuje presvetli cesar dežele, pušča povsod za sabo sledove svojega očetovskega, blazega srca. Tu podeli revežem lepo vsoto denarja, tam ukazuje kako koristno delo, drugod omešča oštrost postave ali naznači novo naredbo, ki služi v prid njegovim ljudstvom. Tako dela tudi na sedanjem potovanju in deli vsakovrstne dobrote na vse strani. Nas Goričane je hotel oveseliti med drugim s prijetno novico, da se je uresničilo, kar smo dolgo želeli, trdno upali, teško pričakovali, da je naš rojak

MONSIGNOR ALOJZIJ ZORN,

doktor in bivši profesor bogoslovja, kanonik goriškega kapiteljna, vodja osrednjega bogoslovskega semenišča, ud deželnega šolskega sveta, škofjski nadzornik ljudskih šol, imenovan za škofa. Po obedu 13. t. m., h kateremu je bil z drugimi povabljen tudi Monsig. dr. Zorn, mu je cesar povedal, da ga je imenoval za škofa poreškega. Ponižni gospod se je začel izgovarjati, da ni za to, da nima sposobnosti, da ne more biti škof; ali presvetli cesar mu je modro odgovoril, da o sposobnosti ne gre njemu soditi, ampak drugim. Že prihodnji teden bo na Dunaji pri papeževem nunciji o njem predpisana cerkvena preiskava glede stanovitosti v katoliški veri in glede krščanskega življenja. Potem pride potrdjenje iz Rima.

Prečastitemu gospodu kanoniku, ki si je znal s sevejo modrostjo in ponižnostjo pridobiti ljubezen in spoštovanje vseh, si ga poznajo, čestitamo iz srca k temu povišanju, dasiravno vemo, da sam bi si ne bil nikoli izbral škofovske palice. Čestitamo duhovnikom in vernikom poreške škofije, ki dobijo v novem škofu očeta, brata, prijatelja, zagovornika, pomočnika. Čestitamo sivi glavi škofovega očeta, upokojenega učitelja, ki je doživel vesele dni, da vidi svojega sina okinčanega z mitro in pastirsko palico. Čestitamo prvaški župniji, da je iz njenih faranov izšel pastir, ki bo pasel čedo Gospodovo v Istri, kjer je deloval neumrlj Dobrila. Po drugi strani pa obžalujemo goriško nadškofijo, da zgubi moža, ki je bil sposoben, da bi bil škofiji obilno pomagal na kateri koli stopinji. Tolazimo se s tem, da tudi v južni Istri ne pozabi svojega domu in svoje oče domovine, goriške nadškofije. S tem prepričanjem ključemo novemu škofu: ad multos annos in grmimo presvetlemu cesarju odmeva-joč se živio zavoljo časti, skazane naši deželi, in zavoljo veselja, napravljenega njeim prebivalcem. Bog živi cesarja, Bog živi novega škofa; — na mnoga leta!

Poročilo dr. Josip Tonkli-ja pri Rebku. (Kontc.)

Gledé naropne ravnopravnosti sem v letu 1880 v dež. zboru nasproti za to izvoljenemu odseku predlagal, da bi se sprejela dotična peticija političnega društva „Sloga“ za vpeljanje slovenskega jezika v srednje šole v Gorici, in ta predlog je bil s pomočjo nekaterih poslancev od laške strani tudi sprejet. V tekočem letu je pa dež. odbor sam poslal poslanski zbornici državnega zbora enako peticijo za vpeljanje deželnih jezikov, slovenskega in laškega, v srednje šole v Gorici, in deželni zbor je v zalaji svoji seji preteklega meseca julja enoglasno sprejel predlog, da se ta peticija v ravno isti namen pošlje ministerstvu in pa državnemu zboru obeh zbornic.

V deželni šolski svet sem bil ves čas hud boj v dosego jezikovne enakopravnosti, ali le z malim uspehom.

Deželni šolski svet je z mojo pomočjo pri sklepanju dotične postave, tako sestavljen, da bi imeli (dva) zastopnika deželnega odbora in (dva) zastopnika duhovnega stanu vselej večino, ako bi složno postopali, in to se je tudi od začetka v leta 1870 godilo.

Ali od sedanjega dež. šolskega sveta zantog ne morem to trdit, ker v njem so nekateri gospodje tako strahopetne krvi, in tržaski vladi tako udani — ali iz prepričanja, ali iz straha ne morem razsoditi — da se le redko kdaj kak predlog za vpejanje kake naredbe v vresničenje narodne enakopravnosti sprejme. Med take bele nitke moram navesti moj predlog od 16. avgusta leta 1881, da se ima podučevanje materne slovenske in laškega jezika na srednjih šolah, to je slovenski za Slovence in laški za Lahe zopet proglasiti kot obligatorično, kar je obveljalo. Ali moj predlog, da se ima uničiti sklep okrajnega šolskega sveta Sežanskega, s katerim je bil poduk nemškega jezika v ljudskih šolah v Sežani, Tomaju, Komnu, Gorjanskem, Košanjevi in Nabrežini kot obligatorično proglasen, je žalbog padel, ker je narodni zastopnik slovenski proti mojemu predlogu glasoval.

Nadalje je bilo moje delovanje v dež. šolskem svetu na to obrneno, da bi se predlagali na srednjih šolah za profesorje tiki kandidati, kateri umejo tudi eden ali oba narodni jezika; ali tudi v tej zadevi so bili moji predlogi le redkokrat sprejeti.

Gledé torej dosege narodne enakopravnosti moram žalostnim in tužnim srcem objaviti, da sem sicer vse svoje moči in vsi svoje znanje v dež. zboru v to porabil, ali le silno malo dosegel, da pa vendar v zadnjih šestih letih nisim vsaj na narodnim polju nič zgubili.

Srečnejši sem bil v tej zadevi v državnem zboru, ker od Dunajske vladne smo Slovenci več zadobili, kot od Tržaške vladne. Da ločim Tržaško od Dunajske vladne, se bo marsikomu čudno in anomalija zdelo, ali je vendar tako. Dunajska vlada hoče ravnopravnost vsaj po malem vpeljati, in toraj je dovolila, da se na Kranjskem na gimnazijah začne učiti slovenski kot učni jezik; ako bi imeli mi ugodno vlado v Trstu, bi se bilo moralo enako postopati tudi na Goriškem, kar pa se ni zgodilo, marveč se pri nas vsiljuje nemški jezik celó v ljudske šole. To je res žalostno, a bodi nam v tolažilo skušnja, da na sveti ni nič večno in da se bo spreminila enkrat tudi nam neugodna Tržaska vlada. Ako nam ni pravično naučno ministerstvo, smemo biti potem zadovoljni z ministerstvom pravosodja, ker od kar vodi minister dr. Pražak, mož svojemu narodu in pravičnemu cesarju skozi in skozi udan in pravicoljuben — se pri nas nastavlja pri vseh sodnijah le taki sodniki, kateri so narodnih jezikov zmožni, in akose pri vseh sodnijah ne rešujejo vse vloge v slovenskem jeziku, se vendar vse slovenske vloge sprejemajo in večinoma tudi slovensko rešujejo.

Da nadaljujem poročati o svojem delovanju v državnem zboru, moram objaviti, da sem z večino državnega zbora podpral sedanjo nam prijazno vlado, ker sem zadobil prepričanje, da bo ona izpeljala obljubljeno ravnopravnost vseh narodov, in če ona v treh letih ni mogla izpeljati in vresničiti obljube ne moremo jej v greh šteti, ker v treh letih se ne da vse poravnati, kar so nam neprijazne centralistične in ustavoverne vlade skozi 15 in več let učinile; pomisliti moramo, da je ta ustavoverna birokracija tej vladi nasprotna in da jej kjer more prekle pod noge meče. Vendar pa se je jel tudi birokratičen dob majati in trduo nado imam, da se bo sedanjemu ministerstvu posrečilo kj nasprotnega birokratičnega znanja upogniti in stotki neškodljivega.

Gledé politike, žugajo Avstriji dnevi nevarnosti od znotraj in zunaj in sicer od narodnih Nemcev in irredente; prvo stori Bismark sam neškodljivo, drugo pa mi Slovenci, samo da nam bode podeljena narodna enakopravnost.

Mož, ki vlada nemško cesarstvo, je previden politik, in on se je preeril, da mogočna, na znotraj pomirjena in zadovoljna Avstrija, je bolj koristna kot zaveznica nemškemu cesarstvu, kakor, da bi se avstrijski Nemci k nemškemu cesarstvu pridružili. On je tudi spoznal oholo in sebičnost židovskih liberalcev, katerem se le tedaj dobro godi, kekar so narodi med seboj v prepiru, in zategadel niso in nečejo

narodne ravnopravnosti narodom privoščiti in privoščiti; on je nadalje spoznal nevarnost, katera žuga od takih nvidez liberalcev državam in dinastijam, in zato je on sam nasprotno takemu pseudoliberalizmu, in podpira v nemškem cesarstvu zmerno stranko in odobruje program našega ministerstva „storiti mir in spravo med narodi in djanstveno izpeljati narodno enakopravnost.“

Nemško cesarstvo toraj bo iz lastnega dobička zabranilo, da bi se sanje ultranarodnih Nemcev v Avstriji spolnile.

Kar se tiče izdajalne stranke imenovane irredenta na jugu Avstrije, so to stranko gojile vse dosedajne ustavoverske avstrijske vlade — morda nevedoma in nehoté — s tem, da so hotle ustvariti umetno nemško narodnost s ponemčevanjem Slovanov, pustile, da so se Lahli pod krinko liberalizma tem bolj širili na zgubo Slovanov, in Slovane na jugu pa na zid pritiskale in jim niti trohice ustavno njim zagotovljene narodne ravnopravnosti ne podeljevale.

Slovani na jugu so davno že spoznali nevarnost, ki preti Avstriji od irredente in zato so vlade pred njo svarili in predlagali, naj bi se na jugu na laški meji ustanovila ljudska trdnjava, neprekoračljivi nasip s tem, da se združijo vsi Slovenci na jugu Avstrije v eno upravno skupino, naj bi se ta imenovala Slovenija ali Ilirija.

Zarad tega pa smo bili zasmehovani in zarad tega, da sem se bil jez predznil interpelacijo staviti v dež. zboru za združenje vseh Slovencev v eno upravno skupino SLOVENIJO, je šla proti meni leta 1880 od vladne strani taka agitacija, da sem pri tedaj volitvah v dež. zbor padel.

Pa vse zamude se maščujejo, in to se je pokazalo dne 2. avgusta tek. l. v Trstu.

Zatoraj trdim jez tudi dan danas, da je edini lek, da bi se irredenta zatrla, združenje vseh slovenskih pokrajin na jugu v eno upravno skupino pod katerim si bode imenom, in popolno vresničenje narodne ravnopravnosti, ker s tem se bo ustvarila tako močna in nezadržljiva trdnjava, da se bodo na njej razbile vse glave cele irredente.

Nadjan se, da se bo o tej resnici prepričala tudi sedanja vlada in da bo potem tudi to ljudsko trdnjavo vstvarila.

Kar se tiče davkov, moram Vam izjaviti, da je sedanja vlada podedovala od prejšnjih ustavovernih vlad lep inventar dolgov in pa deficit v budgetu, to je prevagovanje stroškov nad dohodki. Da bi se doseglo ravnotežje med prvimi in drugimi, treba je bilo vpeljati nove davke in povišati dohodke. Pri teh se je držala desnica načela, da se ne da višati zemljiški davek in da se ima vpeljati tudi borsna davščina, katera se bo gotovo tudi dosegla in sicer vsled inicijative našega Hohenvarthovega kluba. Ravno tako se je tudi morala vpeljati nova colninska postava, katera pa ne obtežuje kmečkemu stanu.

Kedar se bo vpeljala borsna davščina in pa progresiva dohodninska davščina, bo gotovo zginil tudi deficit, katerega niso mogle odpraviti vse dosedanje ustavoverske vlade.

Ostane mi se poročilo o delegacijah. Tam je šio v prvi vrsti za nove avstrijske dežele za Bosno in Hercegovino. Jez sem v finančnem odseku z desnico vred trdil, da dosedanja nenarodna uprava tistih dežel je najbolj kriva, da se naši novi bratje ne morejo pomiriti, in sem se ustavljal nasproti trditvi, da bi ondasnja ljudstva ustajajo delala le iz navade.

Da smo pravo zadeli, pokazala je skušnja, ker sedanji državni unančni minister in oskrbnik Bosne-Hercegovine, se je potovaje po tistih krajinah sam prepričal o gujilobi onišnje uprave, in ker je mož bistrega uma, trdne volje in ume popolnoma tudi srbsko hivaški jezik, je upati, da bode on vse učinil, kar treba, da se bo vpeljala tudi v teh novih avstrijskih deželah uprava na narodni podlagi in da se bodo vse neprilike in zapreke odstranile, katere so dosedaj vznemirjale ondasnja ljudstva.

Sedaj ste slišali poročilo o mojem delovanju v deželni in tržavnem zboru, in pričakujem od Vas z mirno vestjo razsodbe.

Politični pregled.

Vsa Avstrija se ta teden zanima za cesarjevo potovanje po „južnih“ deželah; ustavoverski listi bi radi pomen potovanja prikrajšali in zavidajo veselje, katero uživajo obiskane dežele. Zlasti ne morejo trpeti, da Slovence cesar povsod prijazno sprejemlje. Pa zavist, kakor trdno upamo, jim ta pot ne bo nič pomagala. Deželni zbori marljivo delujejo, kar bo potreba za nas, bomo tudi mi o njih poročali.

V Egiptu zmagujejo Angleži in so vzeli že važna mesta. Več o vsem prihodnjič.

Domače stvari.

Današnje številko „Soča“ smo dali tiskati zaradi poročila o cesarjevem potovanju v več iztisih, nego navadno. Gotovi smo, da, kdor želi imeti spominček na cesarja, rad seže po nji; stane 8 kr.

Županstvom. Z veliko zadovoljnostjo izrazuje podpisani odbor svojo toplo zahvalo slavnemu občinskemu starešinstvu, da je tako modro preskrbelo, za slovesen sprejem presvetlega cesarja ter pripomoglo, da so se svečanosti sijajno izvršile.

Enako ljubo je deželni odboru, da zamore očitno priznati in živo pohvaliti pri tej priložnosti dokazano dostojno in zares izgledno obnašanje vsega prebivalstva naše dežele.

Slavno županstvo je naproseno, da naznani to kakor hitro mogoče slavnemu starešinstvu.

Deželni odbor v Gorici.

Vabilo. V nedeljo, 24. t. m., se bo v Trstu blagoslavljal zastava ondašnjega podpornega društva. Slovensko bralno in polpomo društvo goriško se udeležijo te slovesnosti v kolikor mogoče obilnem številu z veteransko godbo iz Prvačine.

Ker so Tržačani našo ustanovno slovesnost o Veliki noči se svojo nazočnostjo počastili in ker se ob tej priložnosti lahko tudi razstava obišče, vabi podpisano predsedništvo vse svoje društvenike, da se, ako jim je kolikor mogoče, udeležijo te svečanosti, in da se v ta namen o pravem času oglašajo pri odboru ali pri poverjenikih. Predsedništvo je prosilo pri vodstvu južne železnice za znižano vozno in bo oddajalo listke, ako bo prošnja uslišana, najprej tistim društvenikom, ki se prvi oglašijo, ker število listkov za znižano ceno bo omejeno.

Deležniki se zberejo 24. t. m. o 4 1/2 uri zajutra na goriški postaji, kjer jih bo odbor pričakoval, in dojdejo v Trst ob 7 1/2. S tržaškega kolodvora odidejo z zastavo, katero vzamejo seboj, in z veteransko godbo v gostilno „Cervo d'oro“, kjer bo zbirališče vseh gostov. Ob 9. uri ve podajo naravnost k sv. Ivanu, kjer se bo blagoslovljenje vršilo. Ob 10. uri začne bogoslužje opravilo. Ob 11 1/2 bo banket v Dreherjevem salonu. Kdor se ga hoče udeležiti, mora poslati društvu tajniku že prej 2 gld.; Corsia Stadion, 11. I. Med banketom godba in pevski zbori. Ob 5. uri popoldne pevska skušnja vseh došlih pevskih zborov v društvnih prostorih, Corsia Stadion, 11. I. „Jadransko morje“ in Jenkov „Naprej“ bodo vsi zbori skupno peli. Ob 7. uri zvečer velika beseda v Dreherjevem salonu v Bošketu. Godba, petje, tolovadba, srečkanje, prosta zabava, ples. Vstopnina k besedi in zabavi z igralno številko 80 kr.

V ponedeljek 25. septembra ob 8. uri zajutra odhod z Molo s. Carlo na Lloydovem parniku v Miramar, arsenal in razstavo. Zvečer prosta zabava pred hrvaškimi paviljonom.

Kdor ne more ostati v Trstu dva dni, naj po blagoslovljenji zastave ali po banketu gre v razstavo, ki je odprta do 6. ure zvečer. Ob 7. uri naj se udeležijo besede in naj se vrne z vlakom, ki gre iz Trsta ob 9. uri zvečer in pride v Gorico okoli polnoči. Kdor hoče imeti v Trstu stanovanje po primerno nizki ceni, naj se oglasi do 20. t. m. pri delalskem društvu v Trstu.

Ako se hočejo druga domača društva ali posamezniki pridružiti gorškemu podpornemu društvu na tem potovanju, ni jim zabranjeno.

Društveniki in prijatelji društva se vljudno vabijo, da z radodarnimi doneski pomagajo pokriti stroške, katere prizadeva godba. Darovi naj se dajejo predsedniku, odbornikom ali poverjenikom. Imena darovalcev bodo od 25. t. m. naprej skoz tri tedne v društveni sobi razvidna. (V tem je ob enem povedan program za blagoslovljenje zastave tržaškega podpornega društva. Ur.)

V Gorici, 15. septembra 1882.

Predsedništvo društva.

Slavnostno številko „Soča“ na debelem papirju in z lepim zlatim knučen na okoli je uredništvo poklonilo Nj. Vel. presvetlemu cesarju. Za spremstvo cesarjevo je bilo oddanih 25 ukusno napravljenih iztisov.—Navadnih iztisov v narodnih barvah imamo še nekaj in se dobivajo po znižani ceni 5 kr. v znanih tobakarnah in pri opravištvu. Krasna Gregorčičeva pesem je vredna, da se v tisuč iztisih razširi po Pti-morskem.

Zahvala. Vsem čč. gg. društvnikom slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici, ki so se udeležili bakljade 12. t. m. po mestu in slovesnega sprevoda 13. t. m. na Rojicah v proslavljenje Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja, se prav toplo zahvaljuje odbor.

Nj. Eks. grof Karol Coronini je zložil za priliko prihoda Nj. Veličanstva presvetlega cesarja v Gorico v nemškem jeziku lepo pesem, v kateri opeva ljubezen avstrijskih narodov do svojega vladarja. Noben vladar se ne more ponšati s tako splošno ljubeznijo vseh svojih ljudstev, kakor nas presvitli cesar. Očetovska vez, ki je med našim cesarjem in njegovimi na-

rodi, je nekaj posebnega, za kar nas drugi, ki slišijo o nji pripovedovati, v resnici zavidajo. Grof Coronini namerava dati preložiti svojo pesem tudi v slovenski, italijanski in furlanski jezik.

Cesar v Trstu. Poročali smo že, da cesar pride iz Pulja (Pola) 17. sept. zjutraj v Trst, in sicer v Miramar, kamor dojdejo cesarica, cesarjevič Rudolf in Štefanija že predvečer 16. t. m. proti večeru. V Ljubljani bo zajutrkovala. Cesar in visoka cesarska obitelj se odpeljejo, 17. t. m. zjutraj ob 9 3/4 s posebnim vlakom iz Miranara v Trst ter se bodo peljali v kočiji s trga pred kolodvorom skoz via della Stazione, Ponte nuovo, riva Careiotti, piazza grande in stari Lazaret v razstavo, kjer jih pri glavnem vходу sprejme izvrševalni odbor. Proti dvema popoldne se odpelje najvišja gospoda po morji v Miramar, Njegovo veličanstvo cesar pa v namestništveno poslopje, da tam sprejme gosposke in korporacije. Ob 5. uri se vrne cesar v kočiji v Miramar. 18. se cesar tudi v kočiji pripelje v Trst, da vojake ogleda, cesarica, cesarjevič in cesarjevna pa se po morji odpeljejo v Lloydov arsenal. V „Politeame“ se bodo peljali visoki gosti skoz via Ghega, piazza Caserma, via Torrente, corsia Stadion in via Piccolomini; iz „Politeame“ v Miramar pa skoz via Ireneo, Giulia, Stadion, Torrente in Ghega; k „Lovcu“ 19. t. m. skoz via Ghega, piazza Caserma, Torrente, Stadion in Giulia. Ob 7. uri zvečer se vrne Najvišja gospoda v Miramar.

Tržaški župan dr. Bazzoni vendar spominja somešane ob prihodu cesarjem v Trst, na 500 letni spomin, ki ga letos Trst obhaja, in jih vabi, da sprejmejo dostojno, mesta vredno, presvetlega cesarja. — Mestni svet trž. pa je enoglasno dovolil 15000 gl. za slavnostni sprejem.—

Tržaški slovenski rodoljubi so se v nedeljo posvetovali, kakó bi trž. Slovenci skupno cesarja slavili in se mu poklanjali. Izvolili so za vsak okraj možake, ki bodo stvar prirejali in okoličane vodili. Voditelji bodo imeli kokarde v slov. barvah. 17. ob 8. uri zjutraj se zberejo veteranci, narodna društva in deputacije iz vseh 6 okrajev na kolodvoru. Zbere se tudi 6 deklet iz okolice, da sprejmejo cesarski dvor z drugimi mestnimi dekleti v veži na kolodvoru. 17. ob 8. zvečer razsvetle vsi okoličani svoje hiše in prižejo krese na visočinah: Verdolja, Škorklja, Trstenik, St. Luigi pod bošketom, Občine, več kresov in razsvetljava obiliska, Kontovel, Vena, 3 do 4 krese, hrib nad Miramarom. 18. t. m. zjutra gredo odborniki društva „Elinost“ in del. podp. društva od Corsia Stadion št. 11 k avdienci poklanjat se cesarju. 19. t. m. ob 2 1/2 se zberó okoličani pri „Lovcu“, kjer bo ljudska veselica. Veselico bo vodil odbor „fautovskih županov“ iz okolice, njim na čelu g. Nabergoj. 18. t. m. zvečer ob 9. uri bo vožnja po morju v razsvetljenih ladijah (40 do 50 ladij), vozila se bodo slovenska društva in nad 100 okoličanskih pevcev pred grad Miramar, kjer bo serenada. Peli bodo: Hajdrihovo „Jadransko morje“, Hribarjevo kantato in Ipavčevo „Domovino“.

Na shodu v Kobaridu, kjer je dr. Jos. Tonkli poročal o svojem delovanju v drž. zboru, zbralo se je bilo okoli 500 volilcev in gostov. Njegovo delovanje so tudi tu z gromovitimi „živio“ odobraval, ko se je ob 5. uri pop. odpeljal. Kakor pri Reblju, pogovarjali in posvetovali so se z drž. poslancem tudi tukaj še posebe pri dobri kapljici. Tudi govor kobaridski objavi „Soča“.

88.083 gold. 7 1/2 kr. ukazalo je notranje ministerstvo izplačati krajskej deželnoj kasi za sanitarne stroške vsled razsodbe državnega sodišča. Znesek, kateri je bila država obsojena vrniti deželi krajskej, znaša 83.888 gld. 64 1/2 kr., k temu pridejo še obresti za čas od 1. novembra 1881 do 8. septembra 1882 v znesku 4194 gld. 43 kr.

Kranjskega pešpolka baron Kuhn št. 17 prvi in drugi bataljon z godbo sta prišla danes zjutraj v Ljubljano; tretji bataljon odide pozneje z Dunaja v Koper. V Ljubljani bivajoči peti bataljon pa odide 20. t. m. v Pulj, kder se iz njega sestavi novi 97. pešpolk.

Gosp. profesor Vinko Borštnar pride za profesorja v Ljubljano.

Državni poslanec g. Gödel-Lannoy je sklical 10. t. m. svoje volilce v Maribor ter jim dal račun o svojem delovanju. Sešlo se je 200 oseb, večidel volilnih mož, ki so mu soglasno izrekli zaupanje.

Slovensko politično društvo za Štajersko je v zelo obiskovanem glavnem zboru v Mariboru 10. t. m. sprejelo resolucijo gledé ustanovitve posebnega namestniškega oddelka za južno Štajersko in gledé uvedanja slovenskega jezika v srednje šole.

Občinske volitve v Spljetu. Dalmatinsko deželno namestništvo je zoper te volitve vloženo pritožbo zavrnilo in volitve potrdilo. Sestavil se je poseben odsek, da priredi veliko svečanost pri vmeščenju novega župana. Pri tej svečanosti se blagoslovi tudi zastava društva „Napredak“. Blagoslovilo jo bo biskup Strossmayer.

Javna zahvala.

Hvaležno podpisani si štejem v čast in v neizogibno dolžnost izkazati s tem svojo najgorkejšo zahvalo velečenjenemu p. n. gospodu IOSIPU KENDI, vrlemu doktorju zdravilstva v Vipavi, da mi je ozdravil mojo gospodinjo najhuje zapljučne bolezni h kateri se je še pridružil že sam na sebi nevaren dogodek, da je rodila, ter mi tako se svojo vseskozi pohvalno skrbjo in izvenredno medicinsko učenostjo gotove smrti otel dvoje mi dragih življenj.

JOSIP TONON,

krčmar v Dobravljah v župniji sv. Križa, pri Ajdovščini dne 6. sept. 1882.

Javna zahvala.

Od leta 1860 sem po nesreči silno trpel z arad božjasti.

Bolezen ta me je nadlegovala, ker sem bil padei s hišnega, tretjega nadstropja. S prva so se napad ponavljali samo po dvakrat v letu, potem pa od leta 1874 prav hudo po vsak teden. Padal sem brez zavesti, škodoval sem si jezik in peniti se mi je začelo s krvjo v ustih, takó da sem bil zares prav po-bit človek.

Vsi pomočki, katere smo starši in jaz porabili, niso nič zdali. Potem pa sem izvedel leta 1879 naslov gospoda dr. Silvija Boas-a od bolnika Hochmanna iz Karlsburga (v Sedumograškem), ki, kakor so mi povedali, je bil ozdravljen od božjasti po gospodu dr. Boas-u. Vsled tega sem prosil pismeno gospoda dr. Boas-a, da bi me začel zdraviti po svoji čudoviti metodi. Hvala Bogu, to je bila največa sreča, ktere sem mogel biti deležen; kajti zdaj živim zopet zdravo življenje.

Eno leto je že, odkar me božjast ni napadala, čutim se v obče kot prerajenega na vsako stran, kot najzdravejši človek.

Iz hvaležnosti potoval sem ta mesec k gospodu dr. Boas-u in sem mu izkazal osebno svojo hvaležnost. Naj se pač obrnejo vsi, ki trpé zaradi krča ali nervoznosti, v božjem imenu zaupno do g. dr. Boas-a.

Josip Gáspár,
zasebnik.

Josip Gáspár
Kronstadt

Da je gospod Josip Gáspár to izjavo tukaj storil uradno in lastnoročno podpisal, se potrjuje.

Kronstadt, 31. oktobra 1881

Za mestno glavarstvo

Aleksander Szaboz,
politijski komisar.

Pečat
mestnega glavarstva
Kronstadt.

Svojim prijateljem!

Kdor hoče kupiti izvrstno naravno dolensko, štajersko ali hrvatsko vino novo ali staro, dolensko pravo slivovko itd, naj se blagovoli obrniti do Goričanom dobro poznatega

Toneta Ferfila,

Krško (na Dolenskem).

Francosko žganje s soljo

(Eau de vie de France) Franzbrantwein mit Salz
napravljen pod nadzorstvom po izvrnem predpisu
iznajdnika Viljema Lee-ja

G. CRISTOFOLETTI

To zdravilo, katero sem jaz napravil, pomaga brž, prej kot katero drugo, proti zuzanjemu in notranjemu vnetju opeklinam in speklbam, proti novim napadom, nehuhi, rakom, dristi, natoku krvi v glavo za obvarovanje zobov, proti otiski, dissenteriji, bolečinam, na obrazu, v ušesih, v glavi, zlati žili, mrzlici, ozebkom, putiki, neprebavnosti, bolečinam na jetrih, na očeh, zastarelim ranam, vpičenju osnemu in mušičnemu skrnjaku, kurdeju, žovam in omotici.

Veliko spričeval imamo, ki potrjujejo moč tega izvrstnega sdravila.

V 70. letu svoje starosti sem si popolnem ozdravil prste na rokah s francoskim žganjem in soljo.

G. Senitsky, c. k. finančni komisar l. r.

Z Vašim francoskim žganjem s soljo sem dosegel najboljše vspehe, za katere se Vam neskočno zahvaljujem

Alojz lobučar, župnik in dekan v pokoji.
Prodaja se v izvršnih boteljkah po 40 kr. samo pri G. Cristofoletti-ji, lekarju in c. k. dvornem priskrbniku v Gorici na Travniku 14. pri Skofiji.

